KOMUNA E GOSTIVARIT
ОПШТИНА ГОСТИВАР
GOSTİVAR BELEDİYESİ

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

Këshilli i komunës së Gostivarit
Совет на Општина Гостивар
Nr.Бр.08-2894/01
27.12.2023
Gostivar/Гостивар

Në bazë të nenit 22,paragrafi1 pika 13 dhe Nenit 36 të ligjit për vetëqeverisje lokale(“Gazeta zyrtare e RMV nr. 05/02),Këshilli i Komunës së Gostivarit në seancën e 29-të,të mbajtur më 27.12.2023 solli

Според член 22,став 1,точка 13 и член 36 од Законот за локална самоуправа (“Службен веснил на РСМ број 05/02 Советот на Општина Гостивар на 29- та седница,одржана на 27.12.2023 година донесе

PROGRAMI

Për aktivitetet e Komunës së Gostivarit në sferën e mbrojtjes së mjedisit jetësor për vitin 2024.

ПРОГРАМА

За активностите на Општина Гостивар во областа на заштитата на животната средина 2024 година.

1. HYRJE

Çrregullimi i cilësisë së ajrit është gjithnjë e më i pranishëm në qytete dhe e njëjta gjë ka të bëjë me aktivitetet e përditshme njerëzore. Me këtë problem ballafaqohet edhe komuna e Gostivarit, ku vërehet rritje e ndotjes së ajrit, para së gjithash në pjesën urbane, përkatësisht në qytetin e Gostivarit. Ndotje e theksuar e ajrit në territorin e komunës së Gostivarit regjistrohet sidomos në muajt e ftohtë të dimrit, para së gjithash për shkak të kushteve atmosferike dhe rritjes së përdorimit të lëndëve djegëse fosile për ngrohjen e amvisërive dhe objekteve të subjekteve juridike publike dhe private.

1. ВОВЕД

Нарушувањето на квалитетот на воздухот е се повеќе присутно во градовите и истото се должи на секојдневните човекови активности. Со овој проблем се соочува и општина Гостивар каде се забележува зголемено загадување на воздухот пред се во урбаниот дел односно во градот Гостивар. Значително загадување на воздухот на територијата на општина Гостивар се регистрира особено во студените зимски месеци пред сé заради атмосферските услови и зголемената употреба на фосилни горива за загревање на домаќинствата и објектите на јавните и приватните правни субјекти.

ORIGJINA E EMETIMEVE;

Cilësia e ajrit në zonat urbane është nën presion të vazhdueshëm nga shkalla e lartë e industrializimit dhe aktivitetet e përditshme njerëzore që rezultojnë në emetimet e substancave ndotëse në ajër. Aktivitetet kryesore që konsiderohen si burime kryesore të emetimeve të ndotësve të ajrit janë: industria, ngrohja e amvisërive, transporti dhe mbetjet.

ПОТЕКЛОТО НА ЕМИСИИТЕ;

Квалитетот на воздухот во урбаните средини е под постојан притисок од високиот степен на индустрализација и секојдневните активности на човекот од кои произлегуваат емисии на загадувачки супстанции во воздухот. Главни активности кои се сметаат за клучни извори на емисии на загадувачки супстанции во воздухот се: индустријата, греење на домаќинствата, транспортот и отпадот.

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

1. Trendet në këtë fushë, analiza e raporteve të organizatave kombëtare dhe ndërkombëtare dhe rekomandimet (Direktivat për cilësinë e ajrit të ambientit

• Direktiva 2008/50/EC për cilësinë e ajrit të ajrit ambiental dhe ajër më të pastër për Evropën e cila përcakton standardet për ajrin dhe kërkesat për cilësinë e ajrit për të siguruar që shtetet anëtare monitorojnë dhe/ose vlerësojnë në mënyrë adekuate cilësinë e ajrit në territorin e tyre, në një mënyrë të harmonizuar dhe të krahasueshme,

• Direktiva 2004/107/EC në lidhje me arsenin, kadmiumin, merkurin, nikelin dhe hidrokarburet aromatike policiklike në ajrin ambiental,

• Direktiva 2015/1480/EC për ndryshim dhe plotësim të disa anekseve të Direktivave 2004/107/EC dhe 2008/50/EC në të cilatjanë përcaktuar rregullat në lidhje me metodat e referencës, validizimin e të dhënave dhe vendndodhjen e vendeve të marrjes së mostrave të vlerësimit për cilësinë e ajrit ambiental, dhe

• Komisioni për zbatimin e vendimeve 2011/850/BE në të cilin janë përcaktuar rregullat përdirektivat 2004/107/KE dhe 2008/50/KE në lidhje me shkëmbimin reciprok të informacionit dhe raportimin për cilësinë e ajrit ambiental, Planin kombëtar përajër të pastër dhe programet për reduktimine ndotjes së ajrit me masa të përcaktuara për vitet 2019, 2020 dhe 2021.

2. Analiza e situatës.

Gjatë analizimit të gjendjes me cilësinë e ajrit ambiental në komunën e Gostivarit, janë marrë parasysh faktorët që ndikojnë drejtpërdrejt në cilësinë e ajrit ambiental dhe në disperzionin e substancave ndotëse në ajër (konfigurimi i terrenit, karakteristikat klimatike etj.) si dhe faktorët që ndikojnë në emetimet e substancave ndotëse në ajrin ambiental (lloji i burimit të ndotjes, lloji i karburante që përdoren, mënyra e ngrohjes së ndërtesave, përfaqësimi i

1.Трендови во областа, анализа на извештаи од национални и меѓународни организаци и препораки (Директиви за квалитет на амбиентниот воздух

• Директива 2008/50/ЕС за квалитет на амбиентниот воздух и почист воздух за Европа што поставува стандарди за воздух и барања за квалитет за да се осигури дека земјите членки соодветно го следат и/или проценуваат квалитетот на воздухот на нивната територија, на усогласен и споредлив начин,

• Директива 2004/107/ЕС во врска со арсен, кадмиум, жива, никел и полицикличниароматични јаглеводороди во амбиентниот воздух,

• Директива 2015/1480/ЕС за изменување и дополнување на неколку анекси наД ирективите 2004/107/ЕС и 2008/50/ЕС во кои се утврдени правилата во врска сореферентните методите, валидацијата на податоци и локација на местата за земање примероци за проценка на квалитетот на амбиентниот воздух, и

• Комисија за спроведување одлуки 2011/850/ЕУ во која се утврденни правилата за директивите 2004/107/ЕС и 2008/50/ЕС во однос на реципрочната размена на информации и известување за квалитетот на амбиентниот воздух, Национален план за чист воздух и програми за намалување на аерозагадувањето со дефинирани мерки за 2019, 2020 и 2021 година

2.Анализа на состојбата.

При анализа на состојбата со квалитетот на амбиентниот воздух во општина Гостивар,земени се во предвид факторите кои директно влијаат на квалитетот на амбиентниот воздухот и дисперзија на загадувачки супстанции во воздухот (конфигурација на терен, климатските карактеристики и сл.) како и факторите кои влијаат на емисиите на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух (типот на

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

ndërtesave industriale etj.).	изворот на загадување, типот на горивата кои се користат, начинот на загревање на објектите, застапеност на индустриски објекти и сл.).
3.Qëllimi i Programit,	3.Цел на програмата,
Qëllimi kryesor i këtij programi është të aplikohet një qasje sistematike drejt zvogëlimit të emetimeve nga të gjithë sektorët e identifikuar të cilët do të kontribuojnë për zvogëlimin e ndotjes.	Главната цел на ова програма е да се примени систематски пристап кон намалување на емисиите од сите идентификувани сектори кои ќе придонесат за намалување на загадувањето.
Zvogëlimi i ndotjes së ajrit deri në vitin 2026 prej 30 – 50%	Намалување на загадувањето на воздухот до 2026 година од 30 - 50%.
4.Masat	4. Мерки
4.1.Masa me prioritet të lartë — afati i realizimit 1-2 vite janë;	4.1.Мерки со висок приоритет – рок за реализација 1-2 години се;
M-2.Rritja e përdorimit të kondicionerëve për ngrohje të amvisërive	М-2.Зголемена употреба на инвертери за загревање на домаќинствата
M-4.Rekomandime për shfrytëzim të drejt të koftorëve me dru dhe pastrimi i rregullt i oxhakëve të objektete individuale banesore	М-4.Препораки за правилно користење на печките на дрва и редовно чистење на оџаците во индивидуалните стамбени објекти
M-5.Zmadhimi i efikasitetit energjetik të objekteve rezidenciale, komerciale dhe ndërtesave publike	М-5.Зголемување на енергетската ефикасност на резиденцијалните и комерцијалните објекти и јавните згради
M-6.Ndalesa e përdorimit të energensëve me kualitet të dishimt për ngrohjen e amvisërive	М-6.Забрана за употреба на енергенси со сомнителен квалитет за загревање на домовите
M-7.Zëvendësimi i sistemeve për ngrohje që shfrytëzojnë karburante fosile si energens në instucionet administrative dhe edukative	М-7.Замена системите за греење кои користат фосилни горива како енергенс во административните и образовните институции
M-10.Menaxhimi optimal me komunikacionin në qendër të qytetit	М-10.Оптимизирано управување со сообраќајот во центарот на градот
M-11.Shpeshimi i kontrolleve dhe kontrollet teknike të çregullta të automjeteve pjesmarës në komunikacion	М-11.Зачестени контроли и вонредни технички прегледи на возилата учесници во сообраќајот
M-14.Ditët pa Makina	М-14.Денови без автомобил
M-16.Kontrolle të përforcuara të rregullta të instalimeve me Adhe B leje ekologjike dhe subjekteve me elaborate të miratuara për mbrojtje të mjedisit jetsor	М-16.Редовни и зајакнати контроли на инсталациите со А и Б еколошки дозволи и субјектите со одобрен елаборат за заштита на животната средина
M-19.Miratimi i matjeve indikative dhe përcaktimi i përbërjes të PM10	М-19.Спроведување на индикативни мерења и утврдување на составот на PM10

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

M-21.Respektimi i ndalesës për ndezje të zjareve në hapësira të hapura duke përfshir edhe ndezje të mbetjeve bujqësore	M-21.Почитување на забраната за палење на оган на отворено вклучително и палење на земјоделски отпад,
4.2.Masa me Prioritet afat mesëm- afati realizimit 2-5 vite janë;	4.2.Мерки со среден приоритет – рок за реализација 2-5 години се;
M-1.Zavendësimi i sistemeve të vjetra për ngrohje të amvisërive që shfrytëzojnë karburante fosile me tjera lloje të sistemeve ekologjike.	M-1.Замена на старите системи за греење на домаќинствата кои користат фосилни горива со други видови еколошки системи.
M-3.Subvencionimi i amvisërive për furnizim dhe vendosjen kolektor dielli apo pompa ajri në amvisri.	M-3.Субвенционирање на домаќинствата за набавка и поставување на сончеви колектори или геотермални пумпи во домаќинствата.
M-8.Ngritja e vetëdijes publike për ndikimin e ajrit të ndotur ndaj shëndetit të njerëzve.	M-8.Подигање на јавната свест за влијанијата на загадениот воздух врз здравјето на луѓето
M-12.Lëvizshmëri ekologjike në komunikacion	M-12.Еколошка сообраќајна мобилност
M-13.Promovimi i përdorimit të veturave elektrike hibride.	M-13.Промовирање на употребата на хибридни и електрични возила
M-15.Shënimi i korsive për biçikleta	M-15.Означување на пешачки зони
M-20.Menaxhimi i drejt me mbetjet në nivel lokal dhe regjional.	M-20.Правилно управување со отпадот на локално и регионално ниво.
M-22.Realizimi i fushatës edukative për zmadhimin e vetëdijes të fëmije për rëndësin e mjedisit jetësor dhe kualitetit të ajrit.	M-22.Спроведување на едукативни кампањи за зголемување на свеста на децата за важноста животната средина и квалитетот на воздухот.
4.3.Masa me prioritet të ulët – Afati i realizimit mbi 5 vite janë;	4.3.Мерки со низок приоритет – рок за реализација над 5 години се;
M-17.Nxitje të praktikave më të mira të kapshme për mbrojtjen e mjedisit jetsor dhe shfritzimi i teknologjive të avancuara me emitime të ulta.	M-17.Поттикнување на најдобри достапни практики за заштита на животната средина и користење на напредни технологии со ниски емисии.
M-18.Nxitja e ndërmarjeve të aplikojnë sisteme për shfrityim efikas të energjisë.	M-18.Поттикнување на компаниите да воведуваат системи за ефикасно користење на енергијата.
4.4. Buxheti sipas aktiviteteve të planifikuara,	4.4 .Буџет по планирани активност,
Masa dhe aktivitete të ndërmarra për përmirësimin e cilësisë së ajrit ambiental në Komunën e Gostivarit.	Преземени мерки и активности за унапредување на квалитетот на амбиенталниот воздух во Општина Гостивар.
Komuna e Gostivarit, në përputhje me obligimet dhe kompetencat e saj, të cilat në radhë të parë dalin nga Ligji për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe Plani kombëtar për mbrojtjen e ajrit, ndërmerr masa që kanë për	Општината Гостивар согласно своите обврски и надлежности кои пред се произлегуваат од Законот за заштита на животната средина и Националниот план за заштита на воздухот, превзема мерки кои се

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

qëllim përmirësimin e cilësisë së ajrit në komunë, duke pasur parasysh se sidmos në muajt e ftohtë, cilësia e ajrit është çrregulluar ndjeshëm.

Komuna e Gostivarit përmes Sektorit për Mbrojtjen e Mjedisit Jetësor dhe Natyrës ndërmerr masa për uljen e ndotjes, përkatësisht:
- Dhënia e subvencioneve për blerjen e inventerëve që do të zëvendësojnë mënyrën e ngrohjes në shtëpitë individuale që përdorin dru zjarri ose vaj për ngrohje,
-Subvencionimi i banorëve të komunës së Gostivarit për blerjen e biçikletave, gjë që inkurajon përdorimin e biçikletave në territorin e komunës së Gostivarit,

-Ndërtimi i shtigjeve të reja për biçikleta,
-Ngrohja racionale e institucioneve në kompetencë të vetëqeverisjes lokale,
-Shënimi i ditës së mobilitetit në komunën e Gostivarit,
-Shënimi i ditës së ekologjisë në komunën e Gostivarit dhe ngjarje tjera të ngjajshme si dhe
-Realizimi i fushatave edukative mjedisore.

4.5. Bartës i aktiviteteve
Kryetari i Komunës së Gostivarit është përgjegjës për zbatimin e Planit për përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe për monitorimin e implementimit të tij, për çka çdo vit, më së voni deri më 31 mars të vitit aktual për dy vitet e paraprake, përgatit një raport për zbatimin e Planit, i cili miratohet nga Këshilli i Komunës dhe i njëjti i dorëzohet organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në sferën e mjedisit jetësor.

1)MBROJTJA E AJRIT AMBIENTAL

насочени кон подобрување на квалитетот на воздухот во општината, имајќи во предвид дека особено во студените месеци квалитетот на воздухот е значително нарушен.

Општина Гостивар преку Секторот за заштита на животната средина и природата превзема мерки со цел намалување на загадувањето и тоа:
-Доделување на субвенции за набавка на инвентери со кои ќе се замени начинот на греење во индивидуалните домови кои за загревање користат огревно дрво или нафта,
-Субвенционирање на жителите на општината Гостивар за набавка на велосипеди со што се поттикнува користењето на велосипедите на територијата на општина Гостивар,
-Изградба на нови велосипедски патеки,
-Рационално загревање на институциите во надлежност на локалната самоуправа,
-Одбележување на ден на мобилност во општина Гостивар,
-Одбележување на денот на екологијата во општина Гостивар и други слични настани како и
-Спроведување на едукативни еколошки кампањи.

4.5. Носител на активности
Градоначалникот на Општина Гостивар е одговорен за спроведување на Планот на подобрување на квалитетот на воздухот и за следење на неговата имплементација зашто секоја година, најдоцна до 31 март од тековната година за двете претходни години,изготвува извештај за спроведување на Планот кој го усвојува советот на Општината и истиот се доставува до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од обласа на животната средина

1)ЗАШТИТА НА АМБИЕНТАЛНИОТ ВОЗДУХ

KOMUNA E GOSTIVARIT
ОПШТИНА ГОСТИВАР
GOSTİVAR BELEDİYESİ

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

1.1.Zbatimi i planit për përmirësimin e cilësisë së ajrit ambiental,realizimi i masave të përcaktuar (M) me qëllim të përmbushjes së obligimeve ligjore dhe për të përmirësuar cilësinë e ajrit në komunën e Gostivarit.

1.1.Спроведување на планот за подобрување на квалитетот на амбиенталниот воздух, Реализација на одредените мерки (М) со цел да се исполнат законските обврски и за подобрување на квалитетот на воздухот во нашата општина.

1.2.Komuna e Gostivarit është pilot komunë e përfshirë në projektin për "Reduktimin e ndotjes së ajrit" financuar nga Agjencia Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar (SIDA), që zbatohet përmes UNDP-së.
Komuna do të ketë mbështetje për përgatitjen e studimeve për përcaktimin e burimeve të ndotjes në territorin e komunës në bazë të monitorimit 12 mujor të kryer nga Universiteti "Goce Dellçev" – Shtip, përgatitjes së planit për uljen e ndotjes, zbatimit të 1-2 masave nga plani (p.sh. ndërrimi i burimeve të ngrohjes në shkolla/kopshte, gjelbërimi i zonave urbane etj.), si dhe masa për ndërgjegjësimin e publikut. Komunat pritet të sigurojnë bashkëfinancim 50/50% (rreth 10,000.000,00 denar) për aktivitetin lidhur me zbatimin e masave specifike që do të përzgjidhen si prioritete në planin. Ky aktivitet do të realizohej gjatë vitit 2024.

1.2.Општина Гостивар е пилот општина вклучена во проектот за „Намалување на загадувањето на воздухот" финансиран од Шветдската агенција за меѓународен развој(СИДА),се реализира преку УНДП.
Општината ќе добие поддршка за подготовка на студии за утврдување на изворите на загадувањето на територијата на општината врз основа на 12 месечен мониторинг што го прави Униврзитетот „Гоце Делчев" - Штип, подготовка на план за намалување на загадувањето, имплементација на 1-2 мерки од планот (пр.Замена на извори на греење во училишта/градинки, озеленување на урбани површини, и сл),како и мерки за подигнување на јавната свест. Од општините се очекува да обезбедат кофинансирање 50/50% (околу 10,000.000,00,денари).За активноста поврзана со имплементацијата на конкретните мерки кои ќе бидат избрани како приоритетни во планот. Оваа активност би се спровела во текот на 2024 год.

1.3.M-2.Subvencionimi i amvisërive për furnizim të inverterëve për ngrohje.
Qëllimi i kësaj mase është zvogëlimi i emetimeve të substancave ndotëse në ajër nga amvisëritë, respektivisht substancat ndotëse PM10,PM2,5 dhe CO,me këtë masë pritet zvogëlim i konsiderueshëm i emetimeve të substancave ndotëse në ajër,përmirësimi i kualitetit të ajrit ambiental, rritja e kursimit të energjisë për ngrohje të amvisërive.

Organi kompetent për realizim Komuna e Gostivarit,kohëzgjatja 5 vite në kontiunitet.Mjetet e nevojshme financiare: 1.000.000,00, Të mbahet lloagri për

1.3.M-2.Субвенционирање на домаќинствата за снабдување со инвертери за греење.
Цел на оваа мерка намалување на емисиите на загадувачки супстанции во воздухот од домаќинствата, односно загадувачки супстанции PM10, PM2,5 и CO, со ова мерка се очекува значително намалување на емисиите на загдувачки супстанции во воздух, подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух, зголемена заштеда на енергија за греење на домаќинствата.
Надлежен орган за спроведување Општина Гостивар време на спроведување 5год континуирано. Потребните финансиски средства: 1.000.000,00 ден.Да се води грижа

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

subvencionimin e kategoricve të cenueshme (prindër vetëmbajtës,shfrytëzues të asistencës sociale,persona me invaliditet etj).

1.4.M-12.Subvencionimi i qytetarëve për furnizim të biçikletave, ndërtimi i korsive për biçikleta,promovimi i ecjes dhe shënimi i vendeve për këmbësor ku do të ndalohet qarkullimi i automjeteve.

-Mjete të nevojshme financiare:
1.000.000,00 denarë në vit. Të mbahet lloagri për kategoritë e cënueshme të qytetarëve për furnizim me biçikleta.

1.5.M-1.Subvencionimi gjatë zëvendësimit të sistemeve të vjetruara të amvisërive që shfrytëzojnë karburante fosile me sisteme ekologjike. Subvencionimi i amvisërive për zëvendësimin e koftorëve të vjetër ndikon për të zvogëluar substancat ndotëse PM10,PM2,5 dhe CO, kjo masë do të kontribuoj për zvogëlimin e emetimeve për 40%.
Përfitimet janë përmirësimi i konsiderueshëm cilësisë së ajrit, rritja e kursimit të energjisë. Organi për zbatim Komuna e Gostivarit,afati kohorë 5 vjeçar.

Mjetet e nevojshme financiare: 600.000,00 denarë/në vit.Nevojitet që të mbahet llogari gajtë subvencionimit të kategorivetë cënueshme(prind vetushqyes, shfrytëzues të asistencës sociale, persona me invaliditet etj.)

1.6.M-7.Zëvendësimi i sistemeve për ngrohje që shfrytëzojnë karburante fosile si energens në objektet administrative dhe edukative, si dhe objekte që janë në kompetenca të komunës së Gostivarit që shfrytëzojnë dru apo naftë për ngrohje,duhet që sistemin e ngrohjes të zëvendësohet me koftor më efikas të peletit apo pajisje inverter dhe vendosje të paneleve solare.
Për realizimin e kësaj mase organi kompetent Komuna e Gostivarit, Ndërmarrjet Publike në

за субвенционирање на ранливите категории (самохрани родители,корисници на социјална помош, инвалидизирани лица и др.).

1.4.М-12.Субвенционирање на граѓаните за снабдување со велосипеди, изградба на велосипедски патеки, промоција на пешачењето и означување пешачки зони во кои ке биде забрането движење на моторни возила.
-Потребните финансиски средства: 1.000.000,00 денари годишно, Да се води грижа за ранливите категории на граѓани за набавка на велосипеди .

1.5.М-1Субвенционирање при замена на старите системи за греење на домаќинствата кои користат фосилни горива со еколошки системи. Субвенционирање на домаќинствата за замена на старите печки за намалување на загадувачки супстанции PM10, PM2,5 и CO, ова мерка ќе продонесе за намалување на емитираните концентации за околу 40%. Придобивки се значително подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух, зголемена заштеда на енергија. Орган за спроведување Општина Гостивар,време наспроведување 5 години.
Потребните финансиски средства: 600.000,00 денари/годишно. Потребно е да се води грижа при субвенционирање за ранливите категории (самохрани родители, корисници на социјална помош, инвалидизирани лица и др.)
1.6.М-7Замена на системите за греење кои користат фосилни горива како енергенс во административните и образовните институции и објекти во надлежност на Опш. Гостивар, а кои користат огревно дрво или нафта за загревање, потребно е системите за греење да се заменат со инвертер уреди и со поставување на соларни панели.

За спроведување надлежен орган е Опш. Гостивар, ЈП- во надлежност на општината и

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

kompetencat e Komunës dhe MASH për objektet që janë në kompetenca të tyre.
Koha e realizimit 2-3 vite,mjetet financiare për realizimin e kësaj mase duhet të sigurohen nga buxheti shtetërorë nëpërmes Ministrisë për Arsim dhe shkencë apo nga mjetet financiare të parashikuara për realizimin e programit për Zhvillim të regjionit të Pollogut.
Mjetet e nevojshme financiare:
3.000.000,00 denar në vit.

МОН за објектите кои се во негова надлежност.
Време на спроведување 2-3 години, финансиските средства за реализација на оваа мерка треба да се обезбедат од државниот буџет преку и МОН или од финансиските средства предвидени за реализација на Програмата за развој на Полошкиот регион. Потребните финансиски средства: 3.000.000,00 ден. годишно.

1.7.M-3.Subvencionimi i amvisërive për furnizim dhe vendosje të paneleve solare apo të pompave gjeotermale për ngrohje të amvisërive, me qëllim të shfrytëzimit efikas të mundësive për të shfrytëzuar energjinë solare, pompave gjeotermale për ngrohje dhe për të siguruar ujin e ngrohët për amvisnit.
Subvencionimi është i nevojshëm për të shfrytëzuar energjitë e ripërtritshme për ngrohje.Qëllimi i kësaj mase është zvogëlimi i emetimeve të grimcave ndotëse në ajrë nga amvisëritë.
Përfitimet; Përmirësim i dukshëm i kualitetit të ajrit ambiental, rritja e kursimit të energjisë për ngrohje të amvisërive dhe rritje të efikasitetit energjetik.
Organi kompetent Komuna e Gostivarit, koha e realizimit 5 vite në kontiunitet.Mjetet e nevojshme financiare për subvencionimin e amvisërive për furnizim dhe vendosje të paneleve solare apo pompave gjeotermale të sigurohen nga buxheti i komunës së Gostivarit, vlerësimi i mjeteve të nevojshme financiare:1.000.000.00 denarë në vit.

1.7.М-3Субвенционирање на домаќинствата за набавка и поставување на сончеви колектори или геотермални пумпи во домаќинствата, Со цел ефикасно искористување на можностите за користење на соларната енергија, геотермалните пумпи за загревање и обезбедувањена топла вода за домаќинствата. Субвенционирање е потребно за користење на обновливи извори на енергијаза греење.Цел на оваа мерка намалување на емисиите на загадувачки супстанции во воздухот оддомаќинствата. Придобивки; значително подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух, зголемена заштеда на енергија за греење на домаќинствата и зголемена енергетска ефикасност.Надлежен орган Општина Гостивар време на спроведување 5 години континуирано.Потребните финансиски средства за субвенционирање на домаќинствата за набавка и поставување на сончеви колектори или геотермални пумпи треба да се обезбедат од буџетот на општинат, Потребните финансиски средства: 1.000.000,00 денари годишно.

2) ZGJERIMI I SIPËRFAQEVE TË GJELBRUARA

2) ПРОШИРУВАЊЕ НА ЗЕЛЕНИТЕ ПОВРШИНИ

2.1.Zgjerimi i sipërfaqeve të gjelbëruara në komunën e Gostivarit.
Në kontuinitet duhet të kujdesemi për mbrojtjen dhe zgjerimin e sipërfaqeve të

2.1.Проширување на зелените површини на Општина Гостивар
Во контуинитет треба да се грижиме за заштитата и проширувањето на зелените

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

gjelbëruara në komunën e Gostivarit,duke u kujdesur vazhdimisht edhe për përfshirjen e gjelbërimit në institucionet publike, arsimore etj. që janë pjesë e fondit të gjelbërimit në qytet.

- Mjetet të nevojshme financiare : gjithsej 200,000. denarë të parapara nga buxheti i komunës së Gostivarit

2.2.Rregullimi i shëtitores përskaj lumit Vardar

Mirëmbajtja e korsive për këmbësorë dhe korsive për biçikleta përskaj lumit,kategorizimi dhe vendosja e sinjalistikës, vendosja e pajisjeve për park(ulëse), shportave për mbeturina,tabela informative për lumin Vardar etj.

-Mjetet të nevojshme financiare:200,000 denarë në vit, të parapara nga buxheti i Komunës së Gostivarit.

3) PROJEKTE NGA FUSHA E AMBIENTIT JETËSOR

3.1.Përgatitja e PAEL për komunën e Gostivarit

Ky dokument është bazë për menaxhimin me ambientin jetësor në komunën e Gostivarit, sipas të njëjtit do të organizohen të gjitha projektet dhe aktivitetet e lidhura me ambientin jetësor.

-Mjetet të nevojshme financiare: gjithsej 100,000 denarë të parapara nga buxheti i komunës së Gostivarit

3.2.Komuna e Gostivarit ka nevojë për përgatitje edhe të dokumenteve tjera të rëndësishme siç janë;

-Plan lokal për menaxhim me mbeturina(edhe pse kemi plan regjional për menaxhim me mbeturinat)

-Plan operativ për mbrojtje dhe siguri nga vërshimet(UNDP na kanë përpiluar plan për mbrojtje dhe siguri nga vërshimet për rrjedhën

површини во општина Гостивар,со целосна грижа на зеленилото во јавни, образовни институции итн., кои се дел од фондот на зелени површини во градот.

- Потребни финансиски средства: вкупно 200,000денари предвидени со буџетот на општина Гостивар

2.2.Уредување на шеталиштето покрај реката Вардар

Одржување на пешачките патеки и патеки за велосипеди покрај реката,категоризација и поставување на сигнализација, поставување опрема за парк(столови), корпи за отпадоци, информативни Табли за река Вардар и др.

-Потребните финансиски средства: 200.000,00 денари годишно, предвидени со буџетот на Општина Гостивар.

3)ПРОЕКТИ ОД ОБЛСТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

3.1.Изготвување на ЛЕАП за општина Гостивар

Овој документ е основа за управување со животната средина во општина Гостивар, според кој ќе бидат организирани сите проекти и активности поврзани со животната средина.

- Потребни финансиски средства: вкупно 100,000 денари предвидени со буџетот на општина Гостивар.

3.2.Општина Гостивар има потреба за подготвување и на други важни документи како што се;

- План за менаџирање со одпад(иако има регионален план за менаџирање со отпад)

- Оперативен план за заштита и одбрана од поплави.(УНДП ни има изработен план за заштита од поплави за Горниот Слив на Река

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

e sipërme të lumit Vardar,kemi bisduar të na ndihmojnë edhe në përpilimin e një plani lokal për mbrojtje nga vërshimet)
- mjetet e nevojshme financiare: gjithsej 100,000 denarë të parapara nga buxheti i komunës së Gostivarit.

3.3-M-5.Rritja e efikasitetit energjetik të objekteve rezidenciale dhe komerciale dhe ndërtesave epublike, rikonstruktimi i objekteve me qëllim rritjen e efikasitetit tenergjetik të tyre përmes vendosjes së izolimit të jashtëm në ndërtesat individuale dhe ato kolektive, objektet komerciale, shkollat, kopshtet, ndërtesat e administratës komunale dhe ndlrteat e ndërmarrjeve publike në kompetenca të komunës.

Qëllimi i kësaj mase zvogëlimi i emetimeve të grimcave ndotëse, pritet zvogëlim i dukshëm i emetimeve për shkak të zvogëlimit të sasive të karburanteve fosile të djegura për ngrohje.
Përfitimet: Rritja e kursimeve të energjisë për ngrohje, zvogëlimi i shpenzimeve për furnizim të energensëve si dhe rritja e efikasitetit energjetik.

Organi kompetent komuna e Gostivarit,Qendra për Zhvillim të Rajonit të Pollogut. MMJPH Ministria e Ekonomisë etj.Koha e realizimit 5 vite,shpenzimet në përputhje me programin për zhvillim të regjionit planor të Pollogut (janë parashikuar aktivitet për efikasitet energjetik).
Vlerësimi për mjetet e nevojshme financiare: 3.000.000,00 denarë në vit.
Nevojitet fushatë informative për përfitimet nga rritja e efikasitetit energjetik tështëpive.

вардар,сме разговарале да ни помогнат и во подготовка на еден локален план за заштита од поплави)
- потребни финансиски средства: вкупно 100,000 денари предвидени со буџетот на општина Гостивар.

3.3.М-5-Зголемување на енергетската ефикасност на резиденцијалните и комерцијалните објекти и јавните згради, реконструкација на објекти со цел зголемување на нивната енергетска ефикасност преку поставување на надворешна изолација на индивидуалните и колективните стамбени објекти, комерцијалните објекти, училиштата, градинките, зградите на локалната администрација и на јавните претпријатија во надлежност на општината. Цел на оваа мерка намалување на емисиите на загадувачки супстанции,се очекува значително намалување на емисиите заради намалените количини согорени фосилни горива за загревање. Придобивки: зголемена заштеда на енергија за греење, намалени трошоци за набавка на енергенси и зголемена енергетска ефикасност. Надлежен орган Општина Гостивар, Центар за развој на Полошки регион, МЖСПП,Министерство за економија идр. Време на спроведување 5 години, трошоци Согласно Програмата за развој на Полошкиот плански регион (предвидени се активности за енергетска ефикасност).
Проценка на потребните финансиски средства: 3.000.000,00 денари годишно. Потребна е информативна кампања за придобивките од зголемување на енергетската ефикасност на домовите.

4) NGRITJA E VETËDIJES PUBLIKE PËR RËNDËSINË E AMBIENTIT JETËSOR

4.1.Shënimi i 21 Marsit,ditën e pranverës,pastaj në bashkëpunim me MAM të shënohet Pastrimi gjeneral në Vikend në

4)ПОДИГАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1.Обележување 21 март, ден на пролета,потоа во соработка МАМ да се обележи Генералка Викенд во месец

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

muajin Maj. Organizimi i javës Evropiane të lëvizjes për vitin 2024 etj.

Ngritja e vetëdijes publike është aktivitet i domosdoshëm i cili del edhe nga dispozitat ligjore për mjedis jetësor. Në bazë të përvojave të deritanishme, bashkëpunimi me OJQ jep rezultate më të mira në këtë fushë.

-Për vitin 2024 është planifikuar shënimi i javës evropiane të lëvizjes, aktivitete adekuate gjatë shtatë ditëve, me manifestim final në "Qytet pa Makina". Ditët pa automjete janë mjet i dobishëm për nxitjen e qytetarëve të shfrytëzojnë biçikleta,skuter elektrik apo ecje për të kaluar distanca më të vogla në bashkësitë urbane.

Komuna e Gostivarit, do të financojë edhe aktivitete, apo projekte të OJQ,nga sfera e mbrojtjes së mjedisit jetësor, që janë planifikuar me programet e tyre.

Në vitin 2024, Komuna e Gostivarit do të inicioj edhe aktivitete tjera me qëllim për të nxitur zhvillimin e turizmit rural, në bashkëpunim me Parkun kombëtar "Mali Sharr", shoqata Malore,që do të bëjnë organizimin e tureve malore,shoqërimin e grupeve të interesuara turistësh, ecje në natyrë dhe kampingje.

Aktivitetet e lart përmendura të Komunës së Gostivarit, bashkëpunimi sa më i madh me organizatat joqeveritare,iniciativa qytetare tregon për transparencën në punë dhe njëherit mundëson pjesëmarrje aktive të qytetarëve në vendimmarrjen dhe krijimin e politikave në nivel lokal.

-Mjetet e nevojshme financiare: gjithsej 200,000 denarë, të parapara nga buxheti i komunës së Gostivarit.

4.2.M-2.Zbatimi i fushatave edukative për ngritjen e vetëdijes së fëmijëve për rëndësinë e mjedisit jetësor dhe cilësinë e ajrit.

Për edukimin e fëmijëve nevojitet zbatimi i fushatës edukative duke filluar nga entet

мај.Организирање на Европска недела за мобилност за 2024 година и др.

Подигањето на јавната свест е неопходна активност што исто така произлегува од законските одредби за животната средина. Врз основа на досегашните искуства, соработката со НВО дава подобри резултати во оваа област.

-За 2024 година се планира да се одбележи европската недела за мобилност, со завршнана манифестација "Градот без Возила".Деновите без автомобил се корисна алатка за поттикнување на граѓаните да користат велосипеди и пешачење за поминување на мали дистанци во урбаните заедници.

Општина Гостивар, ке финансира и активности,или проекти на НВО, од сферата на заштита на животната средина,кои се планирани со нивните програми.

Во 2024 година,Општина Гостивар ке иницира и други активности со цел за потикнување развојот на руралниот туризам,во соработка со националниот парк „Шар„ Планина, планинарски друштва, организирање планински тури,придружба на заинтересирани групи на туристи,пешачење во природа и кампување.

Активностите на Општина Гостивар, соработката,со невладините организации, граѓанските иницијативи е показател за транспарентна работа и овозможува активно учество на граѓаните во одлучувањето и креирањето на политики на локално ниво.

-Потребни финансиски средства: вкупно 200,000 денарипредвидени со буџетот на општина Гостивар.

4.2.М-2.Спроведување едукативни кампањи за зголемување на свеста на децата за важноста на животната средина и квалитетот на воздухот. За едукација на децата потребно е спроведување на едукативни кампањи

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

parashkollore,shkollat fillore dhe të mesme me qëllim të ngritjes të vetëdijes të veprimit individual në drejti të mbrojtjes të mjedisit jetësor.
Zbatimi,Organi kompetent Komuna e Gostivarit,Ministria e Arsimit dhe Shkencës, mjetet e nevojshme financiare 200.000,00 denar në vit.

почнувајќи од предучилишните установи, основните и средните училишта со цел подигање на свеста за индивидуалното делување во насока на заштита на животната средин.Спроведување,надлежен орган Општина Гостивар, Министерство за образование и наука, потребните финансиски средства 200.000,00 денари годишно.

4.3.M-13.Promovimi i përdorimit të veturave hibride dhe elektrike në nivel të vetëqeverisjes lokale,administratës lokale dhe përkrahje për përdoruesit e veturave hibride dhe elektrike nëpërmes parkingjeve pa pagesë në qytet si dhe duke u siguruar infrastrukturë për mbushje të veturave elektrike. Mjetet e nevojshme financiare 300.000,00 denarë

4.3.M-13.Промовирање на употребата на хибридни и електрични возилана ниво на локална самоуправа, лок.Администрацијаи поддршка на корисниците на хибридни и електрични возила прекубесплатни паркинг во градот и обезбедување на потребнатаинфраструктура за полнење на електричните возила,потребните финансиски средства: 300.000,00 денари.

4.4.M-8.Ngritja e vetëdijes publike për ndikimin e ajrit të ndotur mbi shëndetin e njerëzve. Zbatimi i fushatave informative dhe edukative për ngritjen e vetëdijes publike në raport me rreziqet shëndetësore të shkaktuara nga të eksponuarit e popullsisë në ajër ambiental me cilësi të çrregulluar nga amvisëritë, subjekte afariste, industria, komunikacioni etj.

Qëllimi i kësaj mase është nxitja e vetëdijes te popullata për ndërmarrjen e aksioneve në drejtim për të zvogëluar ndotjen që të minimizohen efektet negative mbi shëndetin.Kjo masë nuk do të ndikojë momentalisht në përmirësimin e gjendjes,por në afat më të gjatë është për të pritur se do të ndikojë në ndryshimin e shprehive dhe në kyçjen e çdo individi në aksione për zvogëlimin e ndotjes së ajrit.
Zbatues i kësaj mase komuna e Gostivarit, Qendra për shëndet publik dhe institucionet përkatëse nga pushteti qendror,koha e zbatimit afatgjate.
Realizimi nga buxheti i Komunës së Gostivarit, mjetet e nevojshme financiare 70.000,00

4.4.M-8.Подигање на јавната свест за влијанијата на загадениот воздух врз здравјето на луѓето. Спроведување на информативни и едукативни кампањи за подигање на јавната свест во однос на здравствените ризици предизвикани од изложеноста на населението на амбиентен воздух со нарушен квалитет оддомаќинствата, деловните субјекти, индустријата, сообраќајот и др.
Цел на оваа мерка поттикнување свесност кај населението за превземање на акции во насока на намалување на загадувањето со цел минимизирање на негативните ефекти брз здравјето. Оваа мерка нема моментално да влијае на подобрување на состојбите, но долгорочно е за очекување дека ќе придонесе кон менување на навиките и вклучување на секој поединец во акциите за намалување на загадувањето на воздухот.
Спроведувач на мерката е Општина Гостивар, Центар за јавно здравје Гостивар и надлежните институции од централната власт, време на спроведување долгорочно. Реализација од буџетот на општина Гостивар, потребните финансиски средства: 70.000,00

www.gostivari.gov.mk
info@gostivari.gov.mk
tel. +389 (0) 42 213 511
fax. +389 (0) 42 214 406

denarë në vit.
4.5.M-4.Rekomandime për shfrytëzim të drejt të koftorëve me dru dhe pastrimi i rregullt i oxhaqeve në objektet individuale të banimit,fushat e vazhdueshme me rekomandime dhe udhëzime për shfrytëzim ë drejt të koftorëve me dru dhe pastrimi i rregullt i oxhaqeve.
Qëllimi i kësaj mase zvogëlimi i emetimeve të substancave ndotëse në ajër nga amvisëritë.
Organi kompetent Komuna e Gostivarit dhe Amvisëritë, koha e zbatimit 1 vit, mjetet e nevojshme financiare 30.000,00 denarë

денари годишно.
4.5.М-4.Препораки за правилно користење на печките на дрва и редовно чистење на оџаците во индивидуалните стамбени објекти,Континуирана кампања со издавање препораки и упатства за правилнокористење на печките на дрва и редовно чистење на оџаците во индивидуалните стамбени објекти,цел на оваа мерка намалување на емисиите на загадувачки супстанции во воздухот од домаќинствата. Надлежен орган Општина Гостивар и домаќинствата,време на спроведување 1 година, потребните финансиски средства: 30.000,00 ден годишно.

5. DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Kryetari i komunës së Gostivarit kujdeset dhe e siguron implementimin e këtij programi. Sektori për mbrojtje të ambientit jetësor ndjek implementimin e kësaj programe, ndërmerr iniciativa, jep mendime dhe dorëzon propozime në lidhje me arritjen e qëllimeve dhe aktiviteteve të programuara.

Gjatë zbatimit të Programit, do të mbahet edhe statistikë gjinore me qëllim që të kontribuojmë në një buxhetim më të mirë përgjegjës gjinor në këtë fushë në të ardhmen. Treguesit që do të monitorojnë zbatimin e programit nga një perspektivë gjinore do të jenë numri i përfituesve sipas gjinisë që financohen nga ky program.

5.ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Градоначалникот на Општина Гостивар се грижи и го обезбедува спроведувањето на оваа програма.Секторот за животна средина го следи спроведувањето на оваа програма, покренува иницијативи, дава мислења и поднесува предлози во врска со остварувањето на програмираните цели и активности.
При реализација на Програмата ќе се води родова статистика со цел во иднина да допринесеме за подобро родово одговорно буџетирање во оваа област. Индикатори со кои ќе се следи реализацијата на програмата од родов аспект ќе биде бројот на корисници по пол кои се финансираат од оваа програма.

Kryetari i komunës
Градоначалник
Arben Taravari